

Fürkészleány kutatások rendszertani és ökológiai eredményei a Sár-hegyen (Diptera: Tachinidae)

TÓTH Sándor

Zirc, Bakonyi Természettudományi Múzeum

ABSTRACT: (Taxonomic and oecological issues of researches on Tachinidae at Sár-hegy. /Diptera: Tachinidae/) - Author sums up the result of his Tachinidae made on Sár-hegy neighbouring Gyöngyös. He brought up 11 Tachinidae species out caterpillars of 13 Lepidoptera species collected on Sár-hegy. Compared to the literature (HERTING 1960) the bringing up of *Compsilura concinnata* MEIG. out of the caterpillar of *Euphydryas maturna* L. and *Carcelia lucorum* MEIG. out of the caterpillar of *Lasiocampa quercus* L. is a new data. In the second part of this paper author lists the 60 Tachinidae species found on Sár-hegy and their collecting data.

A Gyöngyös melletti Sár-hegyen "A Mátra és a Cserhát természeti képe" program keretében végeztem fürkészleány vizsgálatokat. Munkám eleinte kizárólag faunisztikai beállítottságú volt, más Diptera családok fajaival együtt gyűjtöttem a fürkészleányokat is. A fürkészleányok ökológiájával 1984-ben kezdtem behatóbban foglalkozni. A Sár-hegyen is 1984-től gyűjtöttem különböző lepkéfajok hernyóit, hogy belőlük Tachinidae parazitákat nyerjek. Jelen dolgozatomban első részben ismertetem a parazita nevelések során szerzett tapasztalatokat, a második részben pedig közreadom a Sár-hegyről eddig kimutatott fürkészleányfajok jegyzékét és gyűjtési adataikat.

NEVELÉSI EREDMÉNYEK

A Sár-hegyen gyűjtött hernyókat természetesen hazavittem Zircre és ott laboratóriumban tartottam, illetve tovább neveltem. Összesen 13 lepkéfaj hernyójából (bábójából) 11 fürkészleányfaj egyedét sikerült kinevelni. Az irodalomban (HERTING 1960) szereplő nevelési eredményekhez képest új adat az *Euphydryas maturna* L. hernyójából a *Compsilura concinnata* MEIG., a *Lasiocampa quercus* L. hernyójából pedig a *Carcelia lucorum* MEIG. kinevelése. Magyarországon a fürkészleányok nevelésével kapcsolatban csak szőrványos eredményekkel rendelkezünk. A Jelentésebbek közül megemlítem JERMY (1952a, 1952b), SZALAY-MARZSÓ (1956), TÓTH (1984a, 1984b, 1984c, 1985a, 1985b) munkáit. A nevelések során a leggyakoribb Tachinidae parazitának a *Compsilura concinnata* MEIG. (7 lepkéfaj hernyója), az *Exorista larvarum* L. (4 lepkéfaj hernyója) és a *Blondelia nigripes* FALL. (3 lepkéfaj hernyója) bizonyult. Számításokat végeztem az egyes lepkéfajok hernyóinak parazitáltsági fokára vonatkozóan is. Eszerint a legnagyobb mértékben parazitáltak a *Mamestra brassicae* L. hernyói voltak (81,58 %). Jelentősebben parazitáltak voltak még a *Pieris brassicae* L. (67,19 %), valamint a *Gonepteryx rhamni* L. hernyói (66,67 %). A fürkészleányok nevelésével kapcsolatos megfigyeléseket gazdaállatok szerinti csoportosításban ismertetem.

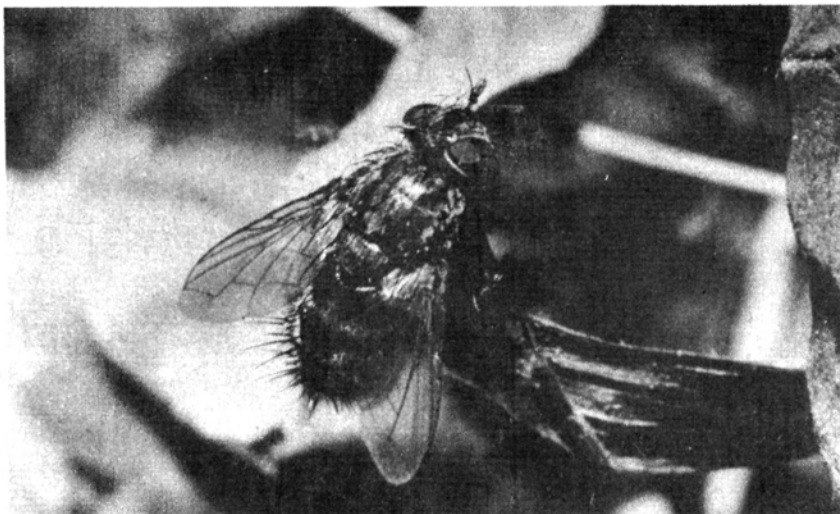
Aglais urticae L.

A hernyókat tápnövényükről a nagy csalánról (*Urtica dioica* L.) gyűjtöttem 1986. 05. 15-én, összesen 54 db-ot. A hernyók szállítás közben még táplálkoztak, Zircen már nem ettek, 2-3 napon belül 43 db bebábozódott. A hernyók egy részéből fürkészleánylárvák bújtak ki. Feltételezhető, hogy az összes be nem bábozódott hernyó a fürkészleány paraziták miatt pusztult el. Ezért a begyűjtött populáció parazitáltsági foka 20,37 %-os volt. A kikelt paraziták az alábbiak: *Sturmia bella* MEIG. (7 db), *Phryxe vulgaris* FALL. (3 db), *Exorista larvarum* L. (5 db). Az imágók kelési dátumai: *Sturmia bella* MEIG. 1986. 06. 04. (2o 3q), 06. 05. (1o 1q). *Phryxe vulgaris* FALL. 1986. 06. 02. (1o 2q). *Exorista larvarum* L. 1986. 06. 01., (1d), 06. 02. (1d 3q).

Inachis io L.

A hernyók ugyancsak tápnövényükről a nagy csalánról (*Urtica dioica* L.) származnak, ahol nagy tömegben fejlődtek. Az 1986. 05. 15-én begyűjtött kereken 100 hernyó Zircen néhány napig még

táplálkozott, majd nagy részük (83 db) bebábozódott. A kikelt Tachinidae paraziták két fajhoz tartoznak: Sturmia bella MEIG. (12 db), Compsilura concinnata MEIG. (17 db).

1. ábra. Compsilura concinnata MEIG.

Az utóbbiak közül 5 db un. "éhségtörpe", ami arra enged következtetni, hogy egy hernyóban a fajnak több lárvája is eljutott az érettség állapotáig. A Tachinidae imágók kelési dátumai: Sturmia bella MEIG. 1986. 06. 07. (3♂ 4♀), 06. 08. (1♂), 06. 09. (1♂ 3♀). Compsilura concinnata MEIG. 1986. 06. 05. (3♂ 5♀), 06. 07. (2♂ 4♀), 06. 08. (3♀). A gyűjtött hernyók alapján az Inachis io L. Sár-hegyen élő populációjának a parazitáltsági foka 17 %-os volt. Nem tartozik szorosan a témához, de érdemes megjegyezni, hogy a bábok közül háromból egy-egy nagyobb testű fürkészdarázs (Ichneumonidae) faj jött elő, 7 db báb ismeretlen ok miatt pusztult el.

Pieris brassicae L.

A Sár-hegy oldalában, a hegyre felnyúló szőlők közötti konyhakertek egyikében fejlődő fejeskáposztán (Brassica oleracea L.) talált káposztalepke (Pieris brassicae L.) hernyók is alkalmul szolgáltak fürkészlégyc nevelésre. A hernyók gyűjtési ideje: 1986. 08. 17. A begyűjtött hernyók száma: 68 db. A hernyókból már a szállítás közben jöttek elő fürkészlégyc lárvák, melyek egy része másnapra (08. 18.) tonnabábbá alakult. A hernyópuláció fürkészlégyc által erősen fertőzöttnek bizonyult. A 68 hernyóból mindössze 21 bábozódott be, 43-ból Tachinidae lárvák, 4 db-ból apró fürkészdarázsok keltek. A behozott hernyók parazitáltsági foka (a fürkészdarázsokat nem számítva) 67,19 %-osnak bizonyult. A kelt Tachinidae paraziták az alábbiak: Phryxe vulgaris FALL. 1986. 09. 05. (2♂ 3♀), 09. 06. (4♀). Compsilura concinnata MEIG. 1986. 09. 06. (5♂ 2♀), 09. 07. (1♂ 18♀), 09. 08. (2♂ 1♀), 09. 09. (3♂ 6♀). Blondelia nigripes FALL. 1986. 09. 03. (4♀), 09. 04. (3♂ 9♀), 09. 06. (3♂ 12♀), 09. 07. (1♂ 3♀).

Gonepteryx rhamni L.

Hernyóit (mindössze 3 példányban) kopogtatással sikerült gyűjteni a Sár-hegyen 1986. 06. 15-én. Kutyabenge (Frangula alnus MIL.) alá fóliát terítettem és az ágakat bottal ütöttem. Igaz csak 3 citromlepke hernyó volt a kopogtatás eredménye, azonban kettőből a Phryxe nemea MEIG. és a Compsilura concinnata MEIG. lárvái keltek ki egy-egy példányban. A harmadik hernyó bebábozódott (majd lepkévé alakult). A vizsgált hernyók parazitáltsági foka 66,67 %-os volt. A Tachinidae imágók kelési dátumai: Phryxe nemea MEIG. 1984. 07. 05. (1♂), Compsilura concinnata MEIG. 1984. 07. 08. (1♀).

2. ábra. Tachina fera L.

Euphydrias maturna L.

A hazánkban szórványosan előforduló, de helyenként gyakori lepke hernyóit a Sár-hegyen kőrisről (Fraxinus sp.) kopogtattam, 1986. 05. 15.-én. A gyűjtött 17 db hernyó közül 8-ból jöttek elő a Compsilura concinnata MEIG. lárvái. az Euphydrias maturna L.-nek eddig csak egy Tachinidae parazitáját ismerjük (Erycia cinerea R.D.) ez a faj azonban hazánkból még nem került elő. Ezért a Compsilura concinnata MEIG. kinevelése új adat a faj biológiájához. A vizsgált hernyók parazitáltsági foka 47,06 %-os volt. Az imágók kelési dátumai: 1986. 06. 07. (1♂ 2♀), 06. 08. (3♂ 2♀), 06. 09. (2♂ 4♀).

Euproctis chrysorrhoea L.

A fajnak 1986-ban a Sár-hegy nyugati lejtőjén a fiatal tölgyerdőben kezdődő gradációja mutatkozott. Május 15-én azonban a hernyók zöme még fiatal, átlag harmadik lárvastádiumu volt. Azért sikerült összeszedni a fejlettebbekből 30 példányt, melyeket Zircen laboratóriumban tovább neveltem. A 30 hernyóból 11 pusztult el fürkészleggy paraziták miatt. A többi bebábozódott és később a bábokból az imágók is kikeltek. Az anyagból nyert Tachinidae paraziták az alábbiak voltak: Exorista larvarum L., 4 db, kelési időpontok: 1986. 06. 12. (1♂), 06. 14. (1♀). Carcelia rasa MACQ. 1 db, kelési időpontja: 1986. 06. 09. (1♂), Blondelia nigripes FALL. 6 db, kelési időpontok: 1986. 06. 07. (1♂), 06. 08. (1♂). Az Exorista larvarum L.-nek 2 imágója kelt, 2 báb beszáradt, vagy más ok miatt pusztult el, de a bábok alapján is meg lehetett határozni a fajt. Ugyanez mondható el a Blondelia nigripes FALL.-ról is, melynek azonban csak 2 imágója kelt, a többi báb valószínűleg beszáradt. A begyűjtött hernyók parazitáltsági foka végeredményben 36,67 %-os volt.

Lymantria dispar L.

A gypsyaslepkének az előző fajhoz hasonlóan a Sár-hegyen 1986-ban kezdődő gradációja volt. Ottjártamkor azonban (május 15-én) a hernyók még nagyon fiatalok, zömmel második fokozatú lárvák voltak, ezért nem is gyűjtöttem belőlük.

Két évvel korábban, 1984-ben egy hónappal később jártam a hegyen és bár akkor még kevés volt a fajból, mégis sikerült az idős hernyókból 6 db-ot, valamint 24 bábót találni. A hernyók közül kettőből jött elő Tachinidae lárvá június 25-én. Egy további hernyóból Hymenoptera lárvá bujt elő és a hernyóra tapadó gömbalakú báb (gubó) képződött belőle. A báb valószínűleg beszáradt, mert a Hymenoptera nem kelt ki. Június 28-30 között a Lymantria bábok közül 5-ből jött elő

Tachinidae lárvá. Valamennyi a Blepharipa pratensis MEIG. fajhoz tartozik. Az imágók kelési dátumai: 1985. 05. 11. (1♂ 2♀), 05. 12. (2♀). A gypjaslepke parazitáltsági foka a begyűjtött anyag alapján 23,33 %-os volt. Az alacsony parazitáltsági fok egybevág azzal a megfigyeléssel, hogy a Lymantria dispar L. gradációjának kezdetén a fürkészlegyek jelentősége kisebb a hernyók pusztításában, majd a gradáció fokozódásával a fürkészlegyek szerepe is fokozódik. Kár, hogy a Sár-hegyen az 1986-os gypjaslepke populáció vizsgálatára nem volt lehetőség.

Malacosoma neustria L.

Az országszerte előforduló, gyakran gyümölcsösökben is kártevőként fellépő faj hernyóit a Sár-hegyen is gyűjtöttem 26 példányban, 1984. 06. 15-én. Nagyobb számban volt található 1986. 05. 15-én, de az akkor még fiatal és minden bizonnyal fürkészlegyek által aligha parazitált hernyókat nem volt érdemes begyűjteni, később pedig már nem jutottam el a hegyre. A 26 hernyóból 22 bebábozódott és később lepkévé is átalakult, 4 hernyóból pedig fürkészlegylárvá bújtt ki. A lárvákból, illetve azok tonnabájjaiból két Tachinidae faj kelt ki: Carcellia gnava MEIG. (2 péld.), Pales pavida MEIG. (3 péld.). Mivel 4 db hernyóból 5 db fürkészlegy kelt, így egyik hernyóból 2 db lárvá jött elő. Feltételezhető, hogy a Carcellia gnava MEIG. esetében, mivel az irodalom (HERTING, 1960) is utal arra, hogy ennek a fajnak 4 lárvája is képes egy hernyóban kifejlődni. A hernyók parazitáltsági foka végeredményben 18,18 %-os volt. A Tachinidae imágók kelési dátumai: Carcellia gnava MEIG. 1984. 07. 09. (1♂ 1♀), Pales pavida MEIG. 1984. 07. 06. (1♂), 07. 07. (1♂ 1♀).

Lasiocampa quercus L.

Az országszerte gyakori tölgyfaszövő hernyóit a Sár-hegyen 1985. 07. 17-én a veresgyűrű somon (Cornus sanguinea L.) és a kökényen (Prunus spinosa L.) gyűjtöttem. A veresgyűrű somon 2 db, a kökényen 7 db hernyót sikerült találni. Zircen néhány napig még táplálkoztak, majd 6 db szilárd gubót készített, melyben bábbá alakult. Egy hernyó ismeretlen ok miatt elpusztult, kettőből pedig az Exorista larvarum L. egy-egy lárvája jött elő. A begyűjtött hernyók Tachinidák általi parazitáltsági foka így 25 %-os volt. A Tachinidae imágók kelési dátumai: 1985. 08. 04. (1♂), 08. 05. (1♀).

Euplagia quadripunctaria PODA

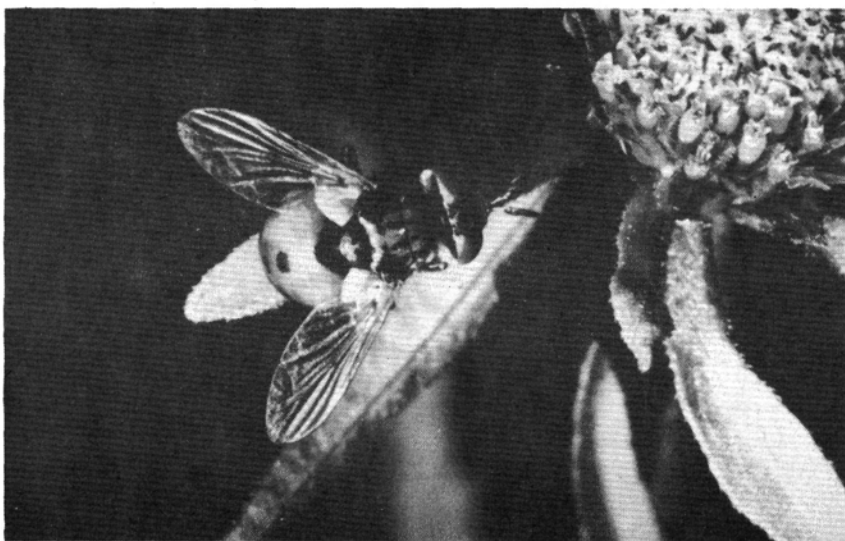
A gyakori csíkos medvelepke hernyói 1984. 06. 15-én kerültek elő a Sár-hegyről, mégpedig a málnán (Rubus idaeus L.) és a buglyos zanót (Cytisus austriacus L.). A begyűjtött hernyókat Zircen még egy hétig neveltem, majd a 13 hernyóból 11 bebábozódott, kettőből pedig a Carcellia lucorum MEIG. egy-egy lárvája jött elő. A Tachinidae imágók kelési dátumai: 1984. 07. 08. (1♂), 07. 09. (1♀). A hernyók parazitáltsági foka 15,38 %-osnak bizonyult. HERTING (1960) alapvető munkájában az Euplagia quadripunctaria PODA nem szerepel, ezért Tachinidae parazitájának a faj hernyójából való kinevelése új adat az irodalomhoz képest.

Arctia caja L.

A közönséges medvelepke soktápnövényű, főleg gyomokon él, "pamacska" néven ismert hernyói a Sár-hegyen is előkerültek 1985. 07. 17-én. A talajon, illetve a növényeken mászkáló állatokból 6 db-ot sikerült találni. Ezek Zircen a laboratóriumban néhány napig még táplálkoztak, majd közülük 4 bebábozódott, egy valami miatt elpusztult, egyből pedig a Compsilura concinnata MEIG. 4 db lárvája jött elő. A begyűjtött hernyók fürkészlegyek által való parazitáltsági foka 20 %-os volt. A fürkészlegy imágók kelési dátumai: 1985. 08. 03. (2♀), 08. 06. (1♂ 1♀).

Hyphantria cunea DRURY

Az amerikai fehér szövőlepke második nemzedékének hernyóit 1986. 08. 17-én gyűjtöttem a Sár-hegyen a fekete bodzán (Sambucus nigra L.) és szilen (Ulmus sp.). A 126 db hernyót laboratóriumban még tovább neveltem. A populáció fürkészlegyekkel csak gyengén fertőzöttnek bizonyult, mindössze 8 hernyóból jöttek elő Tachinidae lárvák, így a parazitáltsági fok 6,35 %-os volt. A bábokból viszont sok fürkészszarász kelt. A fürkészlegyek közül 7 db az Exorista larvarum L. és egy db a Compsilura concinnata MEIG. fajhoz tartozik. Az imágók kelési dátumai: Exorista larvarum L. 1986. 09. 08. (2♂ 3♀), 09. 09. (2♀), Compsilura concinnata MEIG. 1986. 09. 07. (1♀).

3. ábra. Gynosoma rotundata L.

Mamestra brassicae L.

A káposztalepke hernyóihoz hasonlóan a káposztbagoly (Mamestra brassicae L.) hernyóit is a Sár-hegy oldalában, a megművelt területen gyűjtöttem a fejeskáposztán (Brassica oleracea L.) 1986. 09. 17-én. Találtam két káposztafejet, melynek a belsejét szinte teljesen megették a hernyók. Az idős hernyókból sikerült 38 db-ot összeszedni. A hernyópopuláció fürkészlegyek által erősen parazitált volt, a hernyók közül csak 7 db bábozódott be, a többiből Tachinidae lárvák jöttek elő (43 db). Így a parazitáltság foka 81,58 %-ot ért el. A Tachinidae lárvák közül valamennyi átalakult tonnabábbá, de imágó csak 24 bábból kelt, azonban a bábokat is meg lehetett határozni. A Tachinidae paraziták két gyakori fajhoz tartoztak: Blondelia nigripes FALL. (31 db), Compsilura concinnata MEIG. (12 db). A Tachinidae imágók kelési dátumai: Blondelia nigripes FALL. (31 db), Compsilura concinnata MEIG. (12 db). A Tachinidae imágók kelési dátumai: Blondelia nigripes FALL.: 1986. 10. 05. (3♂ 4♀), 10. 06. (1♂ 5♀), 10. 09. (2♀) Compsilura concinnata MEIG. 1986. 10. 06. (1♂ 2♀), 10. 07. (3♀), 10. 08. (1♂ 1♀).

A SÁR-HEGYEN GYŰJTÖTT TACHINIDAE FAJOK JEGYZÉKE

A Sár-hegyen 1974-ben gyűjtöttem először Dipterákat, köztük fürkészlegyeket is. Bár a gyűjtések nem voltak rendszeresek és gyakoriak, mégis érdekesnek látszik az onnan megismert Tachinidae fajok jegyzékének közreadása. A jegyzékben a fajok jellemzésére nem térek ki, csupán felsorolom a fajokat és a gyűjtési adataikat. A gyűjtő nevét nem írom ki, mivel a gyűjtő minden esetben magam voltam. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a lista még nem teljes, mert néhány állatot eddig nem sikerült meghatározni. A Sár-hegyről kimutatott fajok száma jelenleg 60. Ez a Magyarországról ismert fajoknak hozzávetőleg a 14 %-a. A Tachinidae nevek írásánál és a fajok sorrendjénél HERTING (1984) legújabb munkáját vettem alapul.

Exorista larvarum L.: 1974. 08. 09., 1♂; 1979. 08. 04., 1♂ 1♀; 1982. 08. 06., 2♀; 1983. 09. 07., 1♀; 1985. 08. 04., 1♂, 1985. 08. 05., 1♂; 1986. 06. 01., 1♂, 06. 02., 1♂ 3♀, 06. 12., 1♂, 1986. 06. 14., 1♀; 1985. 08. 17., 1♂, 1986. 09. 08., 2♂, 2♂ 3♀.
Exorista rustica FALL.: 1977. 06. 25., 1♂; 1982. 08. 06., 1♀.
Chaetogena fasciata EGG.: 1986. 05. 15., 1♂.
Meigenia mutabilis FALL.: 1983. 07. 09., 1♂ 2♀, 1986. 07. 17., 2♀.
Blondelia nigripes FALL.: 1983. 07. 09., 1♂; 1985. 07. 17., 1♂ 2♀; 1986. 06. 07., 1♂, 06. 08., 1♂, 06. 09., 4♀, 09. 04., 3♂ 9♀, 09. 06., 3♂ 12♀, 09. 07., 1♂ 3♀, 10. 05., 3♂ 4♀, 10. 06. 1♂ 5♀, 10. 09., 2♀.

Compsilura concinnata MEIG.: 1984. 07. 08., 1q, 1985. 08. 03., 2q, 08. 06., 1♂ 1q; 1986. 06. 05.
 3♂ 5q, 06. 07., 3♂ 6q, 06. 08., 3♂ 5q, 06. 09., 2♂ 4q, 09. 06., 5♂ 2q, 09. 07., 1♂ 19q, 09.
 08., 2♂ 1q, 09. 09., 3♂ 6q., 10. 06., 1♂ 2q, 10. 07., 3q, 10. 08., 1♂ 1q.
Phebellia nigripalpis R.-D.: 1974. 05. 23. 1♂ 2q; 1979. 08. 04., 1♂; 1986. 05. 15., 1q.
Epicampocera succincta MEIG.: 1974. 05. 23., 1q; 1982. 08. 04., 1♂.
Phryxe magnicornis ZETT.: 1983. 05. 11., 1♂.
Phryxe nemea MEIG.: 1984. 07. 05., 1♂.
Phryxe vulgaris FALL.: 1982. 07. 06., 1♂ 1q; 1983. 07. 09., 2q; 1985. 07. 17., 1♂; 1986. 06. 02.,
 1♂ 2q, 09. 05., 2♂ 3q, 09. 06., 4q.
Lydella grisescens R.-D.: 1982. 07. 06., 1♂; 1983. 07. 09., 1q.
Lydella stabulans MEIG.: 1974. 05. 23., 1q; 1982. 07. 06., 1q.
Carcelia gnava MEIG.: 1984. 07. 09., 1♂ 1q.
Carcelia rasa MACQ.: 1986. 06. 09., 1♂.
Carcelia lucorum MEIG.: 1983. 06. 08., 1♂; 1984. 07. 08., 1♂, 07. 09., 1q.
Erycia fatua MEIG.: 1982. 07. 06., 1♂.
Pales pavidus MEIG.: 1979. 08. 04., 1♂, 1984. 07. 06., 1♂, 07. 07., 1♂ 1q.
Sturmia bella MEIG.: 1983. 06. 08., 1♂ 2q, 1♂ 2q; 1986. 06. 04., 2♂ 3q, 06. 05., 1♂ 1q, 06. 07.,
 3♂ 4q, 06. 08., 1♂, 06. 09., 1♂ 3q.
Blepharipa pratensis MEIG.: 1974. 05. 23., 1♂ 3q; 1983. 06. 08., 2♂; 1984. 06. 15., 1q; 1985. 06.
 15., 1q; 1985. 05. 11., 1♂ 2q, 05. 12., 2q.
Masicera sphingivora R.-D.: 1979. 08. 04., 1♂.
Gonia vacua MEIG.: 1983. 05. 06., 1♂ 2q.
Tachina fera L.: 1974. 05. 23., 2q; 1983. 07. 09., 1♂ 1q; 1979. 08. 04., 5♂ 2q; 1986. 08. 17.,
 3♂ 2q.
Tachina magnicornis ZETT.: 1982. 07. 06., 1♂; 1986. 08. 17., 1♂ 2q.
Tachina nupta ROND.: 1974. 08. 09., 1q; 1979. 08. 04., 1♂ 2q; 1982. 08. 06., 1q.
Peleteria ruficornis MACQ.: 1980. 06. 22., 1♂.
Peleteria varia FABR.: 1977. 06. 25., 1♂; 1982. 08. 01., 1♂ 1q.
Nemoraia pellucida MEIG.: 1979. 08. 04., 2♂.
Synnaemya media ZIMIN: 1982. 07. 06., 2♂ 1q; 1985. 07. 17., 1♂.
Synnaemya picta MEIG.: 1979. 08. 04., 3♂ 5q; 1982. 08. 06., 1♂ 3q; 1986. 09. 17., 2♂ 1q.
Synnaemya tessellans R.-D.: 1974. 08. 09., 1♂ 2q.
Ernestia puparum FABR.: 1983. 05. 06., 1q.
Eurithia caesia FALL.: 1979. 08. 04., 1♂.
Gymnochaeta viridis FALL.: 1983. 05. 06., 1♂ 3q.
Zophomyia temula SCOP.: 1983. 05. 06., 1♂, 06. 09., 1q.
Pelatachina tibialis FALL.: 1986. 05. 14., 1q.
Macquartia pubiceps ZETT.: 1986. 08. 17., 1♂.
Macquartia tenebricosa MEIG.: 1985. 07. 17., 2q.
Bithia spreta MEIG.: 1974. 08. 09., 1♂ 2q.
Leskia aurea FALL.: 1983. 09. 07., 2♂.
Solieria fenestra MEIG.: 1974. 08. 09., 1♂; 1982. 07. 06., 1q.
Solieria vacua ROND.: 1986. 09. 17., 1♂.
Billaea pectinata MEIG.: 1979. 08. 04., 2q; 1983. 07. 09., 1♂ 1q.
Dinera carinifrons FALL.: 1974. 08. 09., 1♂; 1982. 07. 06., 1q.
Dinera ferina FALL.: 1979. 08. 04., 1♂; 1985. 07. 17., 1♂ 2q.
Dinera grisescens FALL.: 1979. 08. 04., 1q.
Dexia rustica FABR.: 1982. 07. 06., 1♂; 1983. 07. 09., 2q; 1986. 09. 17., 3♂ 1q.
Eriothrix rufomaculata DEG.: 1974. 08. 09., 1♂.
Athrycia trepida MEIG.: 1974. 05. 23., 2q; 1986. 05. 15., 1♂ 1q.
Voria ruralis FALL.: 1974. 08. 04., 3♂ 1q; 1982. 07. 06., 1♂; 1983. 09. 07., 1♂; 1986. 09. 17.,
 1q.
Ectophasia crassipennis FABR.: 1974. 05. 23., 1q; 1979. 08. 04., 1♂ 3q; 1982. 08. 06., 1♂.
Ectophasia oblonga R.-D.: 1974. 05. 23., 2♂ 1q; 1983. 07. 09., 3♂ 1q; 1985. 07. 17., 1q.
Gymnosoma rotundata L.: 1974. 05. 23., 2q; 1979. 08. 04., 1♂.
Phasia hemiptera FABR.: 1979. 08. 04., 3♂ 2q; 1983. 06. 09., 1♂ 2q, 09. 07., 3♂ 1q.
Phasia obesa FABR.: 1974. 05. 23., 2q, 1985. 07. 17., 1♂ 1q.
Phasia pusilla MEIG.: 1974. 05. 23., 1♂; 1979. 08. 04., 1♂; 1983. 09. 07., 1♂ 2q.
Phasia subcoleoptrata L.: 1982. 07. 06., 1♂; 1983. 07. 09., 1♂ 2q.
Cylindromyia auriceps MEIG.: 1979. 08. 04., 3♂, 1q; 1982. 07. 06., 1♂.
Cylindromyia brassicaria FABR.: 1977. 06. 25., 1♂ 2q; 1979. 08. 04., 1♂ 1q; 1986. 08. 17., 2q.
Lophosia fasciata MEIG.: 1974. 08. 09., 3q.

1. Táblázat: A Sár-hegyen gyűjtött hernyók és a belőlük nevelt Tachinidae fajok összesített adatai

Faj	db	Kinevelt parazita	db	Parazitáltsági fok
Aglais urticae L.	54	Sturmia bella MEIG.	7	20,37 %
		Phryxe vulgaris FALL.	3	
		Exorista larvarum L.	5	
Inachis io L.	100	Sturmia bella MEIG.	12	17,00 %
		Compsilura concinnata MG.	17	
Pieris brassicae L.	68	Phryxe vulgaris FALL.	9	
		Compsilura concinnata MEIG.	48	67,19 %
		Blondelia nigripes FALL.	35	
Gonepteryx rhamni L.	3	Phryxe nemea MEIG.	1	66,67 %
		Compsilura concinnata MEIG.	1	
Euphydryas maturna L.	17	Compsilura concinnata M.	14	47,06 %
Euproctis chrysorrhoea L.	30	Exorista larvarum L.	4	
		Carcelia rasa MACQ.	1	36,67 %
		Blondelia nigripes FALL.	6	
Lymantria dispar L.	30	Blepharipa pratensis MEIG.	5	23,33 %
Malacosoma neustria L.	26	Carcelia gnava MEIG.	2	
		Pales pavidus MEIG.	3	18,18 %
Lasiocampa quercus L.	9	Exorista larvarum L.	2	25,00 %
Euplagia quadripunctaria PODA	13	Carcelia lucorum MEIG.	2	15,38 %
Arctia caja L.	6	Compsilura concinnata MEIG.	4	20,00 %
Hyphantria cunea DRURY	126	Exorista larvarum L.	7	
		Compsilura concinnata MEIG.	1	6,35 %
Mamestra brassicae L.	38	Blondelia nigripes FALL.	31	81,58 %
		Compsilura concinnata MEIG.	12	

2. táblázat: A Sár-hegyről származó hernyókból neveléssel nyert Tachinidae fajok és gazdaállataik

Kinevelt Tachinidae faj	gazdaállat
Carcelia rasa MACQ.	Euproctis chrysorrhoea L.
Carcelia gnava MEIG.	Malacosoma neustria L.
Carcelia lucorum MEIG.	Euplagia quadripunctaria PODA
Pales pavidus MEIG.	Malacosoma neustria L.
Sturmia bella MEIG.	Aglais urticae L.
	Inachis io L.
Blepharipa pratensis MEIG.	Lymantria dispar L.
Phryxe nemea MEIG.	Gonepteryx rhamni L.
Phryxe vulgaris FALL.	Aglais urticae L.
	Pieris brassicae L.
Exorista larvarum L.	Aglais urticae L.
	Euproctis chrysorrhoea L.
	Lasiocampa quercus L.
	Hyphantria cunea DRURY

Compsilura concinnata MEIG.

Inachis io L.
Pieris brassicae L.
Gonepteryx rhamni L.
Euphydryas maturna L.
Arctia caja L.
Hyphantria cunea DRURY
Mamestra brassicae L.

Blondelia nigripes FALL.

Pieris brassicae L.
Euproctis chrysorrhoea L.
Mamestra brassicae L.

IRODALOM

- HERTING, B. (1960): Biologie der westpaläarktischen Raupenfliegen Dipt., Tachinidae - Monogr. angew. Ent., 16: 1-188.
- HERTING, B. (1984): Catalogue of Palearctic Tachinidae (Diptera) - Stuttgarter Beitr. Naturk., Ser. A., 369: 1-228.
- JERMY, I. (1952a): Magyarországi megfigyelések kártevő bagolypilléken az 1948-1950. években - Ann. Ins. Prot. Plant., 5: 105-122.
- JERMY, I. (1982a): Az amerikai fehér szövőlepke (*Hyphantria cunea* DRURY) néhány fürkészlégy (Tachinidae) élősködőjéről - Ann. Ins. Prot. Plant. Hung. 5: 123-131.
- SZALAY-MARZSÓ, L. (1956): Erdei gyapjaspille (*Lymantria dispar* L.) tömegszaporodásával kapcsolatos megfigyelések 1954 és 1955 nyarán a nyíregyházi erdőben - Növényvéd. Kut. Int. Évk. 1/3 S. p. 113-122.
- TÓTH, S. (1984a): A gyapjaslepke fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) - Fol. Mus. Hist.-nat. Bak., 3: 197-214.
- TÓTH, S. (1984b): Csalánon élő hernyók fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) - Fol. Mus. Hist.-nat. Bak. 3: 215-222.
- TÓTH, S. (1984c): A pókhálós kecskerágómoly fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) - Fol. Mus. Hist.-nat. Bak., 3: 223-228.
- TÓTH, S. (1985a): A fűzfaszövő (*Leucoma salicis* L.) fürkészlégy parazitái (Diptera: Tachinidae) - Fol. Mus. Hist.-nat. Bak., 4: 155-162.
- TÓTH, S. (1985b): Adatok Magyarországi lepkefajok fürkészlégy parazitáinak ismeretéhez (Diptera: Tachinidae) I. - Fol. Mus. Hist.-nat. Bak., 3: 163-172.

Dr. TÓTH Sándor
Bakonyi Természettudományi Múzeum
H-8420 ZIRC
Rákóczi tér 1.